

vodňující změnu služného. Ježto pak jednotlivá ustanovení zákona platového nutno vykládati s ohledem na jejich vzájemnou souvislost, a tak, aby mezi nimi nebylo rozporu, nelze předpisu § 141 plat. zák. rozuměti jinak, nežli že předpis ten zvýšením služného rozumí zvýšení, o němž jedná předpis § 15 plat. zák. a že naopak započítatelnou služební dobou ve smyslu § 15 odst. 2 plat. zák. jest ona doba, která běží po počátku postupové lhůty pro zvýšení služného. Pro zvýšení služného podle § 15 odst. 2 začínají tedy postupové lhůty běžeti teprve prvním dnem nejbližšího čtvrtletí, a to stejně jak v případech, kdy služební doba úředníková teprve započala (arg.: »po počátku služební doby«), tak i v případech, kdy nastala některá z okolností odůvodňující změnu služného. Nabývá tedy státní úředník, jemuž bylo propůjčeno služební místo určité platové stupnice jiným dnem než počátkem kalendářního čtvrtletí, nároku na postup do vyššího stupně služného této platové stupnice dovršením tříletí, jež započalo běžeti prvním dnem čtvrtletí, následujícího po propůjčení služebního místa.

Z toho plyne pro konkrétní případ, že u zemřelého manžela st-lčina, jenž — jak je nesporno — byl jmenován do druhé platové stupnice dnem 7. července 1926, počala postupová lhůta pro zvýšení služného běžeti teprve dnem 1. října 1926 a byla by skončila dnem 30. září 1929, kdyby se jí manžel st-lčin byl dožil. Ježto však manžel st-lčin zemřel dne 26. července 1929, nedožil se uplynutí postupové lhůty 3leté a nevznikl mu tedy nárok na zvýšení služného ve smyslu § 15 odst. 2 plat. zák. Pak ovšem st-lka tvrdí neprávem, že její zemřelý manžel již dne 7. července 1929 nabyl právního nároku na postup do stupně b) v druhé platové stupnici, resp. že od toho dne nabyl i nároku na výplatu zvýšených služebních příjmů dle stupně b) 2. platové stupnice počínajíc dnem 1. října 1929.

Pro posílení svého názoru nemůže se st-lka dovolávat ani poslední věty § 141 plat. zák., podle níž se k době od okolností, odůvodňující změnu služného, až do počátku nejbližšího kalendářního čtvrtletí přihlíží, pokud jde o zvýšení služného, jakoby byla ztrávena s dosavadním služným; předpis tento předpokládá v souhlase s § 139 odst. 1 a 2 plat. zák., že dotýčný úředník bere zvýšený služební plat, resultující z okolností, která již přivodila změnu služebního platu, na př. z jeho povýšení do vyšší platové stupnice, již od 1. dne měsíce následujícího po povýšení, kdežto počátek postupové lhůty pro další postup do vyššího stupně se odsunuje k 1. dni nejbližšího čtvrtletí. Takovéto případy má předpis ten na mysli a hodnotí dobu s tímto vyšším služebním platem v mezidobí ztrávenou tak, jakoby byla ztrávena s dosavadním služným (srov. na př. § 17 odst. 5 plat. zák.). Případ takový však u st-lky dán není.

Č. 10.375.

Pojištění úrazové: * Podle předpisů platných v zemi Slovenské a Podkarpatorské nelze v řízení o určení úrazových příspěvků pojistných s úspěchem odporovati pojistné povinnosti závodu.

(Nález ze dne 24. února 1933 č. 3286.)

Prejudikatura: Boh. A 868/21, 7056/28.

Věc: Město M. proti ministerstvu sociální péče o úrazové pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Zemská úřadovna pro dělnické pojištění na Slov. v Bratislavě předepsala stěžující si obci, která nepředložila mzdových výkazů, na základě provedené revise mezd z moci úřední výměrem z 2. srpna 1929 z jejího podniku »lesní manipulace«, zařaděného pod titul č. 397 a), do nebezpečenské třídy XII. a nebezpečenského procenta 87, za léta 1927 a 1928 pojistné příspěvky v částce 8861 Kč 72 h a 6918 Kč.

Odvolání, jež podala obec z tohoto výměru, zemský úřad v Bratislavě zamítl v podstatě z těchto důvodů: Obec popírá závaznost platebního výměru, poněvadž podle jejího názoru pojistná povinnost tu není dána, a proto nebyla ani povinna předložiti Zem. úřadovně mzdové výkazy. Obec dovozuje, že její lesní manipulace nepodléhá úrazové pojistné povinnosti, z toho, že ani lesní manipulace obce K. a církevních velkostatků nebyly pojaty mezi podniky podrobené této pojistné povinnosti. Námitky ty jsou bezpodstatné, resp. nepřipustné. Pojistná povinnost podniku obce byla vyslovena zařadovacím výměrem, který nabyt právní moci, ježto obec odvolání z něho podané k min. soc. péče dodatečně vzala zpět a uznala pojistnou povinnost. Tím jest pojistná povinnost podniku rozřešena s konečnou platností, a zásadně není možno připustiti jakékoli námitky, které se týkaly pojistné povinnosti nebo zařazení podniku. Měla-li obec za to, že lesní manipulace nepodléhá úrazové pojistné povinnosti, měla své námitky uplatniti v odvolacím řízení, vedeném min. soc. péče.

Nař. rozhodnutím potvrdilo min. soc. péče toto rozhodnutí z důvodů v něm uvedených.

O stížnosti uvažil nss toto:

Nař. rozhodnutím odmítl žal. úřad shodně s první stolicí, jejíž důvody převzal úplně za své, rozhodnouti věcně o námitkách stěžující si obce, čelících proti úrazové pojistné povinnosti jejího podniku, vycházející při tom z právního názoru, že v řízení o stanovení úrazových pojistných příspěvků nelze odporovati pojistné povinnosti podniku, pravoplatně již zařaděného. Tomuto právnímu názoru vytyká stížnost nezákonnost. Dovojuje, že stěžující si obec jest oprávněna v odvolání proti každému výměru, kterým byly jí předepsány pojistné příspěvky, namítati, že není povinna je platiti z důvodu nadstatku pojistné povinnosti. Přes to, že odvolání, podané ze zařadovacího výměru, obec vzala zpět, byla přece oprávněna proti novému platebnímu výměru popírati pojistnou povinnost, neboť toto zpětvzetí mělo prý vliv nejvýše jen na příspěvky vyměřené zařadovacím výměrem, nikoli však na příspěvky, předepsané novými výměry za jiná příspěvková období. Svě právní stanovisko snaží se stížnost obhájeti poukazem na ustanovení §§ 34 a 35 zák. čl. XIX:1907.

Stížnosti není však možno přisvědčiti. Zákonný čl. XIX:1907, platný v zemích Slov. a Podkarpatoruské o pojištění proti úrazům — stejně jako zákon o úrazovém pojištění dělníků z 28. prosince 1887 č. 1 ř. z. z r. 1888, platný v zemích České a Moravskoslezské — rozeznává v řízení o tomto pojištění dvě stadia, a to jednak stadium, o kterém jedná hlava IV.

v §§ 33—35 a v němž se určuje pojistná povinnost podniků, úrazovému pojištění podrobených, a zařazení jich do nebezpečenských tříd (viz také nadpis hlavy IV.) a jednotlivých nebezpečenských procent v rámci těchto tříd, jednak řízení, které se týká výhradně stanovení pojistných příspěvků a platební povinnosti zaměstnavatelů (srov. §§ 36—40, zrušené a nahrazené § 8 vl. nař. č. 199/22, §§ 41—45 zák. čl. XIX:1907, §§ 19 a 20 cit. vl. nař., § 17 odst. 1 posl. věta, a §§ 19 a 20 min. nař. č. 4790/1917). Obě tato stadia řízení jsou samostatná. Jak pro určení pojistné povinnosti, tak i pro předepsání pojistných příspěvků stanoví zákonný čl. XIX:1907 v § 157, změněném § 24 vl. nař. č. 199/22, zvláštní instanční postup, přípouštěje opravný prostředek jak proti výměrům žařadovacím (§ 34), tak i proti výměrům platebním (§ 36). Z toho plyne, že bylo-li již rozhodnuto kladně o pojistné povinnosti podniku, jest otázka tato v řízení o určení pojistných příspěvků vyloučena, takže pojistné povinnosti v tomto řízení již odporovat nelze (srov. Boh. A 868/21 a 7056/28). Správnosti tohoto úsudku nasvědčuje také předpis § 20 min. nař. č. 4790/1917, podle něhož odvolání z vyměření příspěvků nelze vyhověti na základě námitky, o které bylo rozhodnuto pravoplatným usnesením, vydaným o zařazení podniku.

V daném případě jest nesporné, že podnik stěžující si obce »lesní manipulace« byl uznán za podnik úrazové pojistné povinnosti podrobený a byl zařazen do nebezpečenské třídy a nebezpečenského procenta. Odvolání, jež obec proti žařadovacímu výměru podala, bylo vzato zpět. Z jakých motivů se tak stalo, jest právně irelevantní. Upuštěním od odvolání nabyt žařadovací výměr formelní právní moci, a otázka úrazové pojistné povinnosti byla takto pravoplatně rozhodnuta. Touto formální právní mocí nastala i materiální právní moc žařadovacího výměru, neboť jím byl určen pojistný právní poměr, aniž sejde na tom, zda obsažený v něm výrok, vyslovující pojistnou povinnost řečeného podniku, byl ve shodě s právní normou, otázku tuto upravující, v daném případě s ustanovením § 3 odst. 2 bodu 21 zák. čl. XIX:1907, ježto i nezákonné rozhodnutí může nabýti právní moci, není-li absolutně zmatečným (srov. Boh. A 101/19, 208/19, 315/20, 1434/22, 3862/24, 4572/25 a j.), což však stížnost netvrdí a nss neshledal.

Poněvadž v daném případě šlo nesporně jen o předepsání úrazových příspěvků z podniku již pravoplatně žařaděného (§ 17 odst. 1 posl. věta min. nař. č. 4790/1917), nemohla stěžující si obec odporovati v tomto řízení pojistné povinnosti podniku. Změnu výroku o této povinnosti mohla by obec pro budoucnost přivoditi jen tehdy, kdyby byla Zemské úřadovně pro dělnické pojištění oznámila podle § 32 zák. čl. XIX:1907 v pojistném období takové okolnosti, které by odůvodňovaly změnu výroku o pojistné povinnosti. Že by stěžující si obec takové oznámení učinila, stížnost netvrdí, nýbrž omezuje se jen na námitku, že i v řízení o určení příspěvků lze odporovati pojistné povinnosti podniku, pravoplatně žařaděného. Námitka tato jest však podle toho, co bylo shora uvedeno, bezdůvodná.

Jestliže žal. úřad odepřel v nař. rozhodnutí rozhodovati věcně o námitkách, jež čelily jen proti úrazové pojistné povinnosti pravoplatně žařadě-

ného podniku, ze kterého byly úrazové příspěvky předepsány, pak nelze v tomto jeho postupu podle uvedených úvah shledati ani nezákonnost, ani vadnost řízení.

Č. 10.376.

Pojištění nemocenské: Nezletilý syn, který se v živnosti svého otce učí jeho řemeslu, nepodléhá sociálnímu pojištění podle zák. č. 221/24 ani nemocenskému pojištění podle zák. č. 268/19, není-li tu sjednané smlouvy učňovské.

(Nález ze dne 24. února 1933 č. 3289.)

Prejudikatura: Boh. A 8649/30, 9996/32, srov. 6480/27, 8001/29.

Věc: Josef B. v Užhorodě proti zemskému úřadu v Užhorodě o nemocenské, invalidní a starobní pojištění.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Okr. nemocenská pojišťovna v Užhorodě předepsala st-li, mistru zámečnickému, za jeho dva syny Aladára a Ladislava B., jako jeho učně na příspěvkové období od 1. září 1925 do 31. prosince 1927 nemocenské, invalidní a starobní pojištění částkou 1.179 Kč 75 h. Městský notářský úřad v Užhorodě stížnosti, kterou podal st-l do tohoto platebního výměru, nevyhověl z toho důvodu, že práce konané jeho syny jako učni v jeho závodě nebyly jejich zaměstnáním vedlejším ani příležitostným, a že je vykonávali na základě smlouveného poměru učňovského, kterážto okolnost jest rozhodným předpokladem pojistné povinnosti.

Nař. rozhodnutím nevyhověl zemský úřad v Užhorodě dalšímu odvolání st-lovu z důvodů uvedených v rozhodnutí v odpor vzatém a z těchto důvodů dalších: Podle ustanovení § 134 živ. zák. č. 259/24 jest učněm ten, kdo u majitele živnosti vstoupí do zaměstnání s úmyslem, aby se živnosti té vyučil, bez rozdílu, bylo-li učebné ujednáno či nikoliv, a platí-li se za práci mzda či nikoliv. Podle toho jest Vaše syny v zaměstnání u Vás v době od 15. září 1925 považovati za učně. Poměr učňovský zakládá se podle § 137 téhož zák. písemnou smlouvou, jejíž jeden exemplář zasílá se živn. společenstvu k záznamu učně. Mezi Vámi a Vašimi syny sice žádná formální učňovská smlouva uzavřena nebyla, a to — jak sám uvádíte — z důvodů, že podle zásad soukromého práva otec nemůže se svým nesvéprávným dítětem uzavírat smlouvy. Živn. společenstvu bylo Vámi však založení učňovského poměru mezi Vámi a Vašimi syny oznámeno, a ono vzalo oznámení na vědomí, se všemi právními důsledky podle živn. zák., bez ohledu na to, že předepsaná formální smlouva písemná uzavřena nebyla. Není věci zdejšího úřadu, aby za tohoto sporu rozhodoval o tom, zdali otec může se svým nezletilým a nesvéprávným dítětem uzavírat smlouvy či nikoliv, a jaký postup má býti zachován ohledně ustanovení § 137 živ. zák., jedná-li se o otce a syna, nýbrž o tom, zdali poměr mezi